

ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

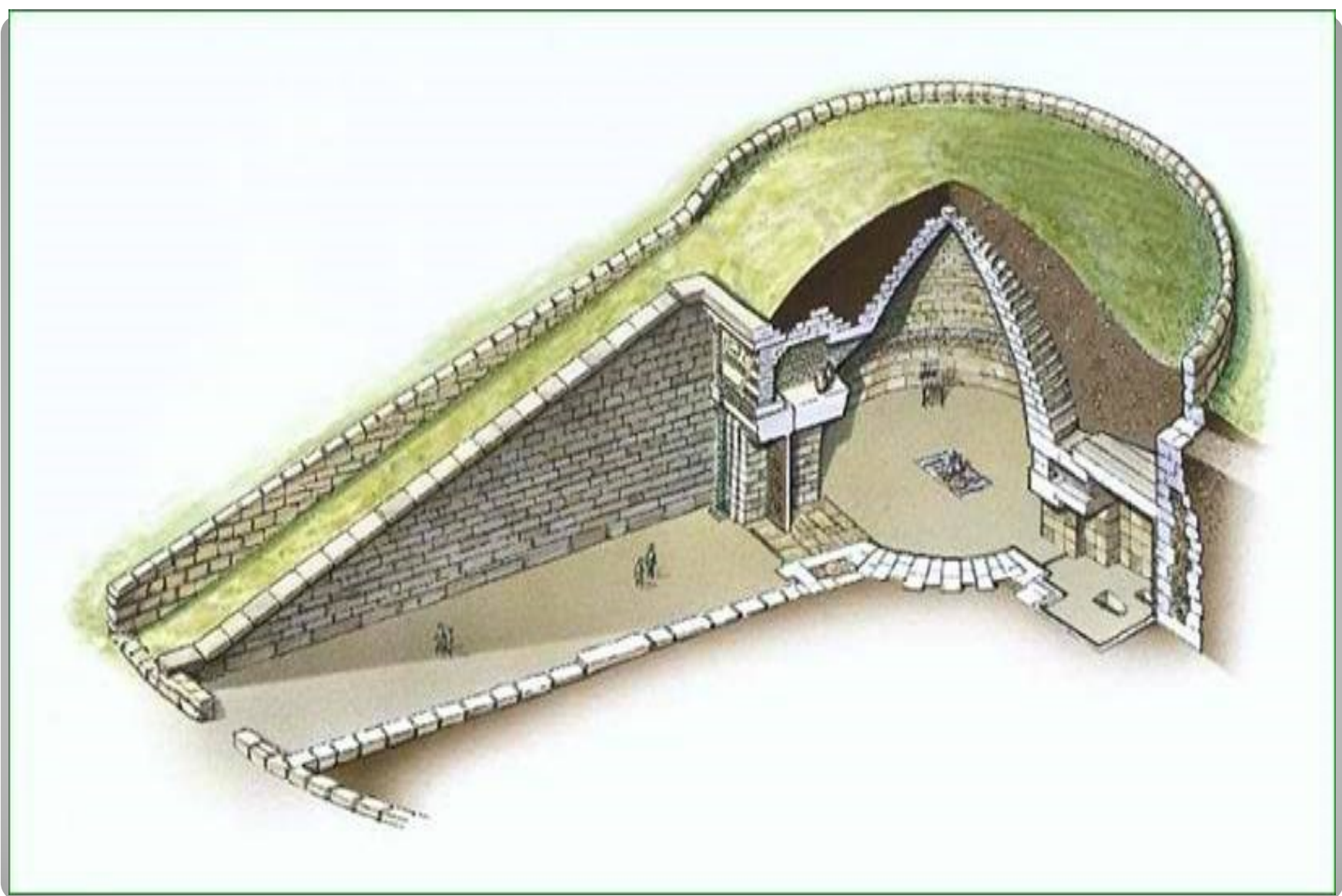
1600-1050

<http://evpatera.blogspot.com/>

- Ο **μυκηναϊκός** πολιτισμός θεωρείται ο πρώτος μεγάλος πολιτισμός που γεννήθηκε στην ηπειρωτική Ελλάδα. Αναπτύχθηκε κατά την ύστερη εποχή του χαλκού, την περίοδο 1600-1100 π.Χ. Τα σημαντικότερα κέντρα του μυκηναϊκού πολιτισμού βρίσκονταν στην **Πελοπόννησο** και ιδιαίτερα στην περιοχή της **Αργολίδας**. Ένα από τα σημαντικότερα κέντρα ήταν οι **Μυκήνες** από τις οποίες οι αρχαιολόγοι έδωσαν στον πολιτισμό το όνομα **μυκηναϊκός**. Οι **Μυκήνες** ήταν η πρώτη πόλη του μυκηναϊκού κόσμου που ήλθε στο φως με τις ανασκαφές του Γερμανού αρχαιολάτρη **Ερρίκου Σλήμαν** το 1876.

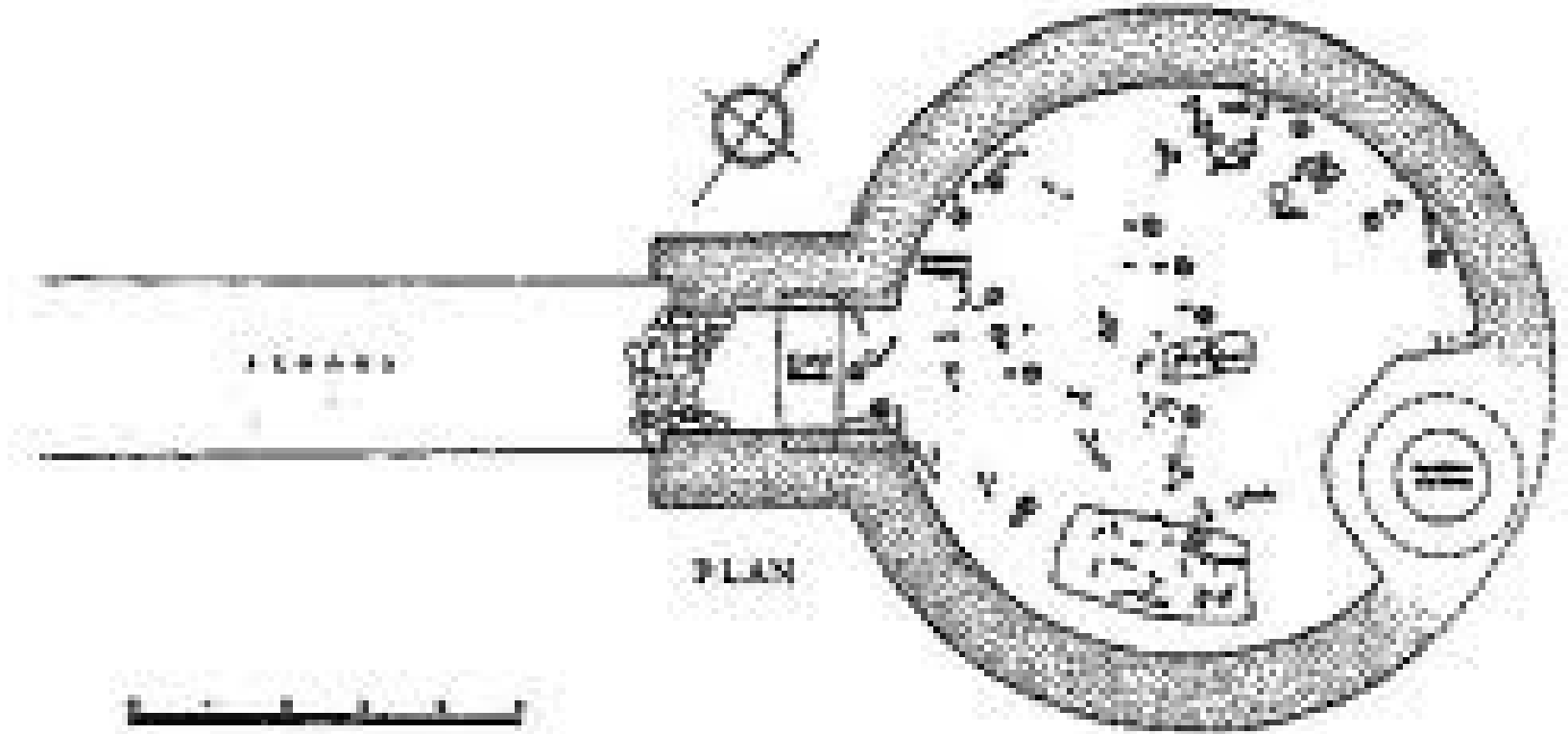
- Εκτός από τις **Μυκήνες**, άλλα σημαντικά κέντρα του μυκηναϊκού κόσμου στην Πελοπόννησο ήταν η **Τίρυνθα**, το **Άργος** και η **Πύλος**. Στη Στερεά Ελλάδα κέντρα ήταν η **Θήβα**, ο **Ορχομενός** και η **Αθήνα**.

- Γύρω στα 1400 π.Χ., όπως φαίνεται από τις ανασκαφές, αρχίζουν να κτίζονται τα πρώτα ανακτορικά συγκροτήματα στα διάφορα μυκηναϊκά κέντρα. Η ανακτορική φάση διαρκεί περίπου έως τα 1200 π.Χ., οπότε τα ανάκτορα καταστρέφονται ή παρακμάζουν.
- Τα ανάκτορα, τα οποία αποτελούσαν διοικητικά κέντρα μιας επικράτειας, ήταν συνήθως χτισμένα στην κορυφή των ακροπόλεων. Οι ακροπόλεις των μυκηναϊκών κέντρων ήταν οχυρωμένες με ισχυρά γιγάντια τείχη, τα λεγόμενα **κυκλώπεια τείχη**. Για το χτίσιμό τους χρησιμοποιούσαν τεράστιους ογκολίθους.
- Η αρχιτεκτονική του μυκηναϊκού πολιτισμού ήταν **μνημειώδης**. Χαρακτηριστικά δείγματα της μνημειώδους αρχιτεκτονικής ήταν τα **κυκλώπεια τείχη** και οι εντυπωσιακοί **θολωτοί τάφοι**.

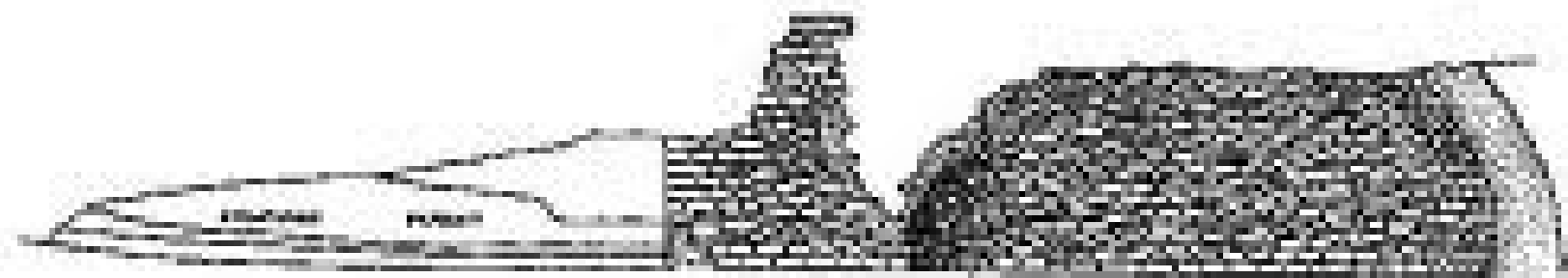

LEADS

PLAN

SECTION

SECTION

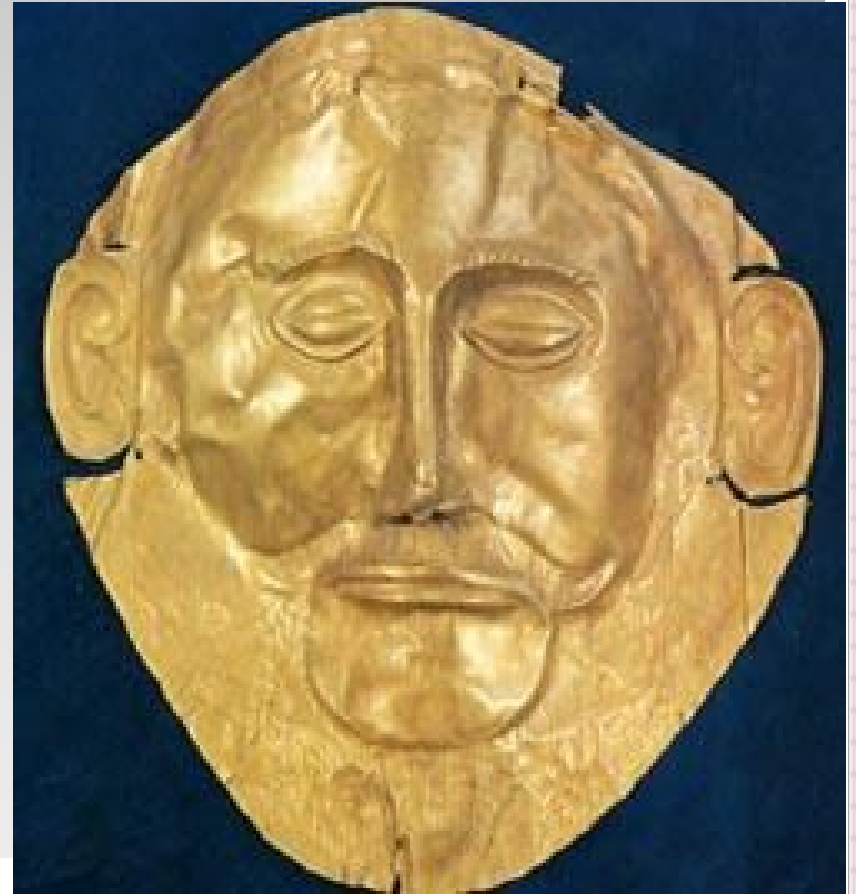

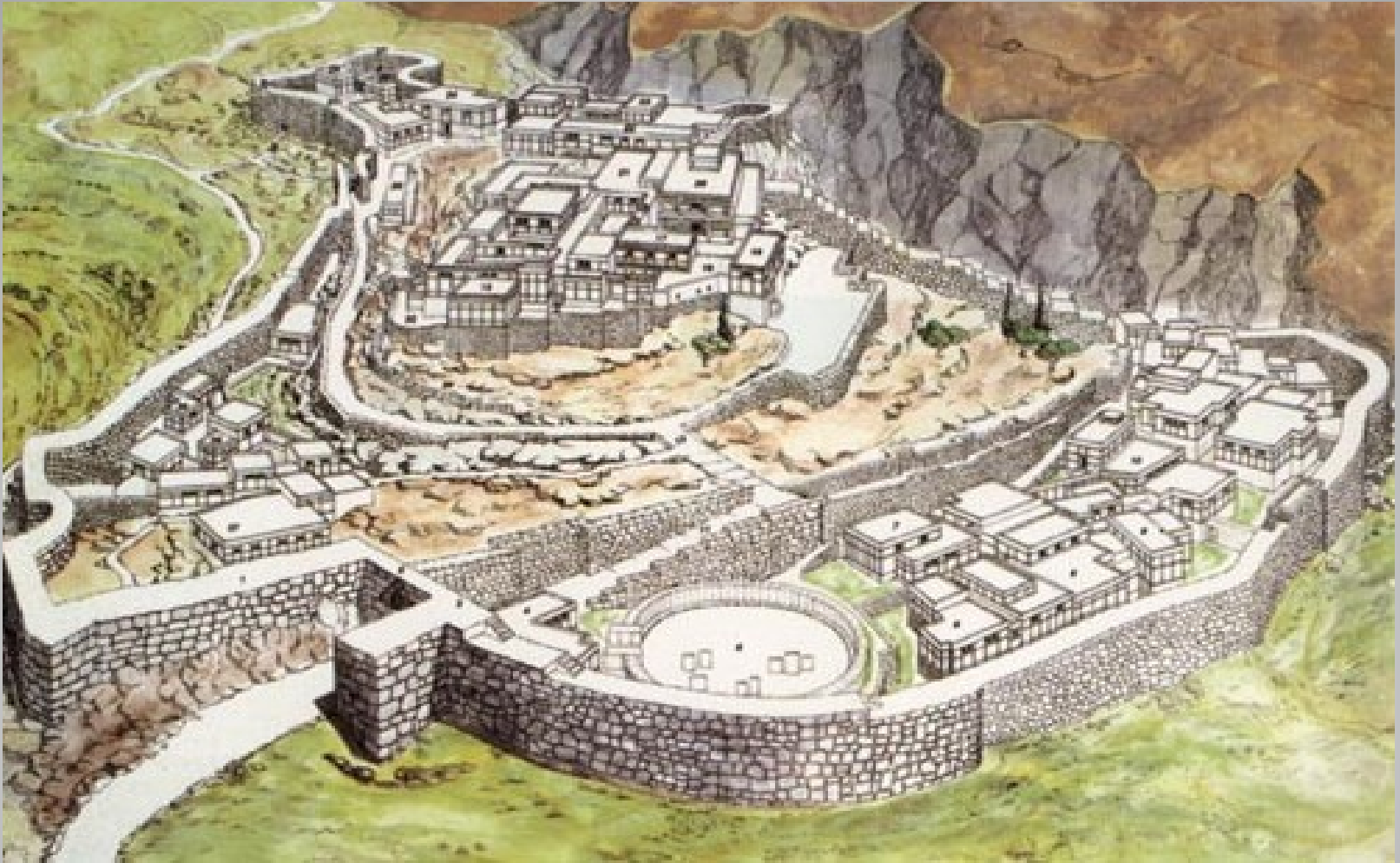
- Η βάση της οικονομίας του μυκηναϊκού κόσμου ήταν
- η **γεωργία** και
- η **κτηνοτροφία**.
- Στα ανάκτορα αναπτύχθηκαν και διάφοροι κλάδοι της **βιοτεχνίας**, όπως η λιθοτεχνία, μεταλλουργία, ελεφαντουργία.
- Από τα μέσα του 15ου αιώνα π.Χ. οι Μυκηναίοι αναπτύσσουν τη **ναυτιλία** και το **εμπόριο**. Επικρατούν στο Αιγαίο και εξαπλώνουν την κυριαρχία τους στη Μεσόγειο. Καταλαμβάνουν τις Κυκλάδες και την Κνωσό. Μετά την κυριαρχία τους στην Κρήτη, οι Μυκηναίοι ιδρύουν αποικίες στην Κύπρο και τα παράλια της Μ.Ασίας, ταξιδεύουν στη Νότια Ιταλία, Σικελία και Ισπανία, τέλος έρχονται σε επαφή με το κράτος των Χετταίων στην Ασία.

- Τα ανάκτορα των Μυκηναίων ήταν διακοσμημένα με τοιχογραφίες που έχουν δεχθεί επίδραση από τη μινωική τέχνη.
- Έχουν διασωθεί κοσμήματα από χρυσό και ασήμι ή άλλα πολύτιμα υλικά, διάφορα πολυτελή αντικείμενα και σκεύη, όπως χρυσά κύπελα, χρυσές προσωπίδες, κ.ά., που δείχνουν τον πλούτο και τη δύναμη των ηγεμόνων του μυκηναϊκού κόσμου, καθώς και την επικοινωνία των Μυκηναίων με τις χώρες της Ανατολής από όπου προμηθεύονταν τα πολύτιμα υλικά.

Handwritten text in a stylized, possibly cursive or shorthand script, appearing to be a list or a set of instructions. The text is written on a white background and is partially obscured by a grid pattern on the right side. The text is written in black ink and is arranged in several lines, some of which are crossed out with diagonal lines. The text is written in a way that is difficult to decipher, but it appears to be a list of items or instructions. The text is written in a way that is difficult to decipher, but it appears to be a list of items or instructions. The text is written in a way that is difficult to decipher, but it appears to be a list of items or instructions.

- Οι Μυκηναίοι ήταν λαός πολεμικός. Από τα αρχαιολογικά ευρήματα φαίνεται ότι είχαν οργανωμένο στρατό. Η εξάπλωση της μυκηναϊκής κυριαρχίας δεν έγινε μόνο με ειρηνικό τρόπο. Οι Μυκηναίοι πρέπει να έκαναν και μεγάλες πολεμικές επιχειρήσεις και υπερπόντιες εκστρατείες. Μία τέτοια πολεμική επιχείρηση ήταν ο **Τρωικός πόλεμος** που αφηγούνται τα ομηρικά έπη.

- Τρία ήταν τα στοιχεία που ένωναν τα ελληνικά φύλα του μυκηναϊκού κόσμου:
- α) η κοινή γλώσσα, όπως φαίνεται από τα αρχαιότερα ελληνικά κείμενα που έχουν διασωθεί και είναι γραμμένα σε γραφή **Γραμμική Β**
- β) η κοινή θρησκεία, οι κοινές μεταθανάτιες δοξασίες και τα έθιμα ταφής.
- γ) η ομοιομορφία στην κοινωνικοπολιτική οργάνωση και τους θεσμούς.

- Η μυκηναϊκή κοινωνία ήταν αυστηρά ιεραρχημένη και η δομή της θυμίζει πυραμίδα.
- Στην κορυφή βρίσκεται ο **άναξ**, δηλαδή ο βασιλιάς. Ζούσε με την οικογένειά του στο διοικητικό κέντρο, το **ανάκτορο**.
- Ακολουθούσαν οι **αυλικοί** και το **ιερατείο**.
- Οι κάτοικοι κάθε περιοχής που είχε ως κέντρο ένα ανάκτορο αποτελούσαν τους **δήμους**. Οι δήμοι ήταν οργανωμένοι σε χωριά γύρω από το ανάκτορο. Στους δήμους ανήκαν οι γεωργοί, οι κτηνοτρόφοι και πολλοί εξειδικευμένοι τεχνίτες.
- Στην κατώτερη κοινωνική βαθμίδα ανήκαν οι **δούλοι**.

- Οι Μυκηναίοι γνώριζαν τη γραφή. Από την περίοδο 1400-1200 π.Χ. έχουν διασωθεί γραπτά κείμενα σε πήλινες πινακίδες. Τα κείμενα αυτά θεωρούνται τα αρχαιότερα κείμενα σε ελληνική γλώσσα και είναι γραμμένα σε γραφή που θεωρείται εξέλιξη της Γραμμικής Α και για αυτό την ονομάζουν **Γραμμική Β**.

Οι αρχαιολόγοι έχουν ανακαλύψει ένα πλήθος πήλινων πινακίδων γραμμένες σε γραφή **Γραμμική Β** στην Κνωσό.

- Οι πινακίδες χρονολογούνται την περίοδο μετά το 1400 π.Χ., δηλαδή μετά την περίοδο της υποτιθέμενης κατάληψης της Κρήτης από τους Μυκηναίους. Παρόμοιες επιγραφές έχουν βρεθεί και στην **Πύλο**, ένα σημαντικό κέντρο του μυκηναϊκού κόσμου. Τέτοιες πινακίδες βρέθηκαν, επίσης, στην Τίρυνθα, τις Μυκήνες, τη Θήβα και τα Χανιά.

Το 1952 οι Βρετανοί Μάικλ Βέντρις και Τζον Τσάντγουικ αποκρυπτογράφησαν τη γραφή των πινακίδων, τη **Γραμμική Β** και τότε διαπιστώθηκε ότι η γλώσσα της γραφής ήταν ελληνική. Η **Γραμμική Β** είναι **συλλαβική γραφή**, όπως είναι και η Γραμμική Α. Δηλαδή, κάθε σύμβολο αντιστοιχεί σε μία συλλαβή.

- Μία ομάδα εξειδικευμένων γραφέων εργάζονταν στα γραφεία των ανακτόρων και κατέγραφαν στοιχεία στις πινακίδες. Οι πινακίδες, δηλαδή, ήταν ένα είδος αρχείων. Σ' αυτές καταγράφονται πληροφορίες για τις οικονομικές και εμπορικές δραστηριότητες των ανακτόρων, κυρίως για τη διακίνηση γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων. Δίνονται, επίσης, πληροφορίες για τη διοικητική οργάνωση και θρησκευτική ζωή του μυκηναϊκού κόσμου.

- Από την ανάγνωση των πινακίδων και από αρχαιολογικά ευρήματα αντλούμε πληροφορίες για τη θρησκεία των Μυκηναίων. Στις πινακίδες αναφέρονται όλοι οι μεγάλοι Έλληνες θεοί με εξαίρεση τον Απόλλωνα. Κυρίαρχη θέση έχει μία θεά, η οποία προσφωνείται με την ονομασία **"πότνια" (=σεβάσμια)**.
- Οι Μυκηναίοι λάτρευαν τους θεούς σε μικρά ιερά και, όπως και Μινωίτες, δεν έχτιζαν μεγάλους ναούς.

- Περίπου το 1200 π.Χ. παρατηρείται κάμψη της μυκηναϊκής ισχύος. Καταστρέφονται ανάκτορα και οικισμοί, ενώ συγχρόνως εξαφανίζεται η Γραμμική Β.
- Οι επιστήμονες θεωρούν ότι η παρακμή του μυκηναϊκού κόσμου οφείλεται στο συνδυασμό τριών λόγων:
- στη μετακίνηση ελληνικών φύλων και την κάθοδο των Δωριέων από το βορρά,
- σε εσωτερικές αναταραχές και τέλος
- στην αναστάτωση που επικρατεί στην Ανατ. Μεσόγειο αυτή την περίοδο λόγω της πτώσης του κράτους των Χετταίων και τις επιθέσεις των λεγόμενων "λαών της θάλασσας" εναντίον της Αιγύπτου. Η αναστάτωση αυτή είχε επιπτώσεις στο εμπόριο των Μυκηναίων και προκάλεσε οικονομική κρίση στα μυκηναϊκά ανάκτορα.

